

חינוך בפרשה – חנוכה

עומד ומטיב את הנרות

הקדמונים דרשו בפסוק **"שרפים עומדים ממעל לו"** – כי בכל בלילות החנוכה מדליקים יחד **שלושים ושש** נרות. מעליהם מעמידים את ה'שפשים', בהם המדליקים. המה השרפים העומדים **ממעל לו** נרות החנוכה.

הבה נתבונן במנורת החנוכה. הבזיכים מלאי שמן, הפתילות ניצבות הֵכָן, ואז בא ה'שמש' ומצית בהם את האור. נרות הקודש מבליחים ומרצדים מכח ה'שמש' שנתן בהם את הלהב. ה'שמש' עצמו 'חול', אין בו קדושה. תפקידו לשרת את האחר, להעביר אש אל הנרות. אך אותו נהגו לכבד ולהעמיד **גובה** מעל הנרות.

חז"ל דרשו כי מלמדי תינוקות, מצדיקי הרבים, דומים למלאכי ה'. שלוחים, עושי דברו. לעצמם לא זקוקים למאומה. ממלאים תפקיד: להאיר האחר, להצית בהם לבת אש לעבודת ה'. רואים עצמם פשוטים וקטנים, חולין הם בעיניהם, בענוות חן והצטנעות, מלאכים-שרפים אלה עומדים ממעל, ככוכבים בשמי רום!

עבדתי טו"ב שנים במחיצת מלמד מבוגר ש'חי את העבודה', כמעט ואין לו בחייו מעבר לשעותיו הארוכות בחיידר. לאחר שפרש לגמלאות שח באזני "ברוך השם, הצטרפתי לכולל בעלי בתים. **כעת** אני זוכה ללמוד. הרי, מה הספקתי בחיי? מעט 'הכונס', חומש, דינים ונביא... **עכשיו אני משלים!**". הבטתי בו בהשתאות! עכשיו אתה **משלים**? אתה **מושלם**! 30 שנות 'הכונס' למאות תלמידים! כיוונת צעדיהם בשבילי הגמרא, ליטשת ליבם הטהור לאהבת התורה, עשרות שנות חומש-רש"י בהן סימנת לבנים מעשי אבותיהם. ש"סים שלימים סיימת! תורות שלימות רשמת על לוח ליבם! אך הוא בשלו, אין בידי מאומה... 'שמש' זה עומד מעל הנרות. רואה עצמו 'נר חול', קטון בעיני עצמו וגדול בעיני ה' המביט אל יראיו. **משתמשים לאורו!**

תלמידי המגיד ממעזריטש התאספו בבית מדרשו להדלקת נר ראשון של חנוכה. המגיד מתמהמה ואינו מדליק, ממתין הוא לבוא תלמידו הרבי רבי זושא. מדי שנה רבי זושא מתכבד להדליק את ה'שמש', ולהגישו לידו רבו הגדול. כך המתין שעות רבות. רק לקראת חצות אמר המגיד "רבי זושא כבר לא יגיע הלילה", והדליק את הנרות.

למחרת, כשהגיע רבי זושא, סיפר את שאירע "בכל שנה אני זוכה להיות אצל רבנו בהדלקה, ואף השנה יצאתי לדרך מבעוד מועד. כשהתקרבתי למעזריטש ירד שלג כבד, ונכנסתי להתחמם בביתו של יהודי. לחרדתי, מצאתי אשה בוכה, מספרת לי בדאגה גדולה שבעלה יצא ולא שב! מיד יצאתי לסופת השלגים לחפשו. לאחר מאמצים רבים מצאתיו שוכב בשלג 'חצי מת'. חילצתי אותו, נשאתיו לביתו, וחיממתי אותו. המתנתי עד שהתחזק והדליק נרות. הדלקתי שם בבית".

בשעה שהדלקתי אותו ועם משפחתו, חשבתי על כך שאני מפסיד נרות חנוכה אצל המגיד, אך הרגשתי את החמימות הגדולה של הזכות להדליק שם עם היהודי שהצילתי ומשפחתו. נענה המגיד ואמר לו, 'דע לך, שאף בשמים המתינו לך ולא הדליקו עד שהדלקת, ואף אנו המתנו...!'

לא בכדי כובד רבי זושא להגיש 'שמש' דולק לרבו. בהיותו בעצמו 'שמש' להציל ולהאיר נפשות ישראל!

ילדים למדו שאסור להנות מנרות חנוכה, 'לראותם בלבד', וממלאים את תַּאֲוָתָם 'לשחק באש' על השמש... משחקים בו, מטיפים שַׁעֲוָתוֹ... כך, באופן כואב, יש הורים המקלים ראש ב'שמש' הקדושים! מתחכמים עמם, מתייחסים בזלזול, מאשימים... כאשר המלמד מנסה להעיר, מתוקף תפקידו, על מצב בנם, במקום להודות לו על האכפתיות ולהוקיר מאמציו, משיבים להם בכעס ובלעג. הורים! **תנו כבוד למלמד! אל תשחקו באש! הוא משקיע מאד! עבודתו קשה! הט שכמך לסייע, תן מילה טובה, וְקִים מנהג 'דמי חנוכה'!**

אהרן הכהן הוא דוגמא ל'מלמד' האופטימלי. רוכן לעבר 'בני כיתתו': בני ישראל, בשלום ובמישור, אוהבם באמת - וכך מאהיב בקרבם את הקב"ה. חלשה דעתו שלא נטל חלק בקרבנות הנשיאים, אך הקב"ה מכריז **בקול המהדהד עד היום:** "שלך גדולה משלהם, שאתה עומד ומטיב את הנרות". 'שמש' זה, עומד ופועל ללא לאות, מטיב אחרים, משיב נפ"ש לקבלת האור, מנקה הנר מפסולת, ממלא בשמן זך, מיישר הפתילה, וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֹן - 'מלמד' שלא שינה, תורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבקות הוא!

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להארות והזמנות 123ymm@gmail.com